

нання до Болонського процесу неодмінно потребуватиме розширення академічних свобод і автономії вітчизняних вищих навчальних закладів, зменшення їх залежності від держави.

З іншого боку, вітчизняна практика довела, що в умовах зменшення вимог з боку держави, конкуренція не виступає стимулом удосконалення вищої освіти, оскільки в гонитві за прибутком вищі навчальні заклади не підвищують, а знижують вимоги до знань. Окрім того, підсилення ринкового впливу на вітчизняну вищу освіту відбувається в умовах різкої диференціації доходів населення, нерозвиненості кредитної системи, що суттєво обмежує масовий доступ до освіти.

Внутрішня університетська культура постійно перебуває у стані напруженої двоїстості, орієнтуючись з одного боку на автономний, незалежний розвиток, а з іншого боку – на необхідність співвіднесення з основними суспільними соціокультурними цінностями й потребами. Незважаючи на розширення останніми десятиріччями університетської автономії, вона продовжує залишатися відносною, оскільки передбачає обов'язкову наявність попереднього освітнього ступеню а також через те, що суспільство виступає замовником, споживачем та спонсором наданих освітніх послуг.

В.Ф. Піддубна, асистент

ЗАСТОСУВАННЯ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В УКРАЇНІ

Головною метою Болонського процесу, зокрема для України, є досягнення більш високої та стабільної якості освіти, забезпечення її гарантій. Покращення якості освіти може бути досягнуто такими засобами:

– використанням і розвитком спадку радянської вищої школи, яка відрізнялася фундаментальністю освіти та її орієнтацією на розвиток інтелекту студентів, насамперед, гнучкості та логічності мислення, здатності до прийняття сміливих, нестандартних рішень;

– динамічними змінами змісту навчання і формування у студентів навичок та вмінь, які зорієнтовані на потреби ринка праці;

– розробкою та широким застосуванням найефективніших технологій навчання, зокрема, розширення можливостей студента у виборі змісту навчання і навчальних дисциплін, у переході на навчання за індивідуальним навчальним планом, який може складатися відповідно до каталогу самим студентом за допомогою викладача.

Є нагальна потреба в складенні каталогу навчальних дисциплін спеціальності “Правознавство” на основі її структурно-логічної схеми, яку теж можна розробити з вказівкою на перелік та обсяги нормативних дисциплін і з включенням достатньої кількості близьких за характером і значимістю дисциплін, з яких студенти будуть формувати варіативну частину навчального плану.

Серйозні зміни мають бути внесені в лекційні частини курсів, збільшена кількість ввідних, оглядових, постановочних, проблемних, підсумкових лекцій, лекцій-дискусій. Крім введення курсів з різних аспектів європейського права, необхідно включати в різні курси матеріали з порівняльного правознавства, розглядати питання зближення законодавчої бази України та Європейського Союзу.

Доцільно значно збільшити обсяг годин на вивчення іноземних мов з використанням інтенсивних методів навчання та виходом студентів на рівень вільного володіння не менш як однією-двома іноземними мовами, з орієнтацією на професійно-юридичну мову. Каталог навчальних дисциплін має передбачати можливість вибору курсів іноземних мов у нормативному й розширеному варіантах;

Щодо однієї з головних тез Болонського процесу – “Без науки немає освіти”, то зараз уперше за багато десятиліть радянської влади та роки незалежності склалися об’єктивні передумови для реального прогресу юридичної науки, появи нової генерації вчених-правознавців і на цій основі оновлення структури та змісту юридичної освіти, її актуалізації, переходу на якісно

вищий рівень. Реформування правової системи України відкрило нові актуальні напрями наукових досліджень практично у всіх сферах права: багатоаспектність проблем, пов'язаних з судовою реформою, боротьбою з корупцією, забезпеченням відкритості влади, удосконаленням функціонування господарських судів і практики застосування приватного права тощо.

У правовій науковій сфері особливої уваги потребує також питання інтеграції законодавства України в систему європейського права, а також розробка декількох десятків кодексів, у яких будуть кодифіковані й систематизовані всі закони, усунуті всі недоречності й суперечності між ними. Природно, що все це має знайти відображення в тематиці дипломних та курсових робіт, студентських наукових дослідженнях, наукових конференціях;

Сфера юридичної освіти, як одна з найбільш складних, потребує уніфікації підходів, вимог, оцінок, які встановлені Болонським процесом. Найбільш привабливою з цілей Болонського процесу є досягнення взаємного визнання документів про вищу освіту. Цьому повинна передувати уніфікація кваліфікаційних рівнів, перехід на двоступеневу систему "бакалавр – магістр".

На сучасному етапі Болонського процесу в Україні головні зусилля зосереджені на оволодінні кредитно-модульною системою організації навчального процесу.

В.В. Россіхін, канд. юрид. наук,
асистент

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Входження України у світове співтовариство неможливе без структурної реформи національної системи вищої освіти. Пріоритетним завданням для України є модернізація вищої освіти відповідно до положень Болонської декларації.